

Folkets flag. Plakater med Dannebrog

En udstilling på Dansk Plakatmuseum i Den Gamle By.

Åben i perioden 26. januar – 12. august 2019

Maleri af C. A. Lorenzen, 1809

Undervisningsmateriale

udarbejdet af Marianne Bager, Undervisningsteamet, Den Gamle By

Et idékatalog

Dette materiale er tænkt som et idékatalog til lærere med forslag til, hvordan man kan arbejde med Dannebrog som tema i sin klasse før, under og efter et besøg på udstillingen "Folkets flag. Plakater med Dannebrog" på Dansk Plakatmuseum i Den Gamle By.

Det er helt oplagt med et tværfagligt samarbejde mellem fagene historie, dansk, musik og billedkunst, men man kan naturligvis også arbejde med det ud fra det enkelte fags vinkel.

Fagmål og kompetenceområder

Opgaverne i materialet er tænkt til 4. -10. klasse, men der er ikke sat specifikt klassetrin på de enkelte forslag, da det er et emne, der spænder bredt og kan arbejdes med på mange planer. Indenfor de fire ovennævnte fag kan arbejdet med plakaterne, plakaters billedmæssige og tekstlige budskab, Dannebrog's historie, Dannebrog som symbol på fædrelandet, identitet, danskhed, Dannebrog i de danske sange med mere, dække stort set alle kompetenceområderne indenfor de enkelte fag. Men man kan jo også arbejde med danske sange i dansk og historie, og med billedanalyse og tekstfortolkning i dansk og relatere det til den historiske sammenhæng.

Start på emnet

Det anbefales, at man starter emnet med en brainstorm. Lad hver elev skrive på 3 stk. post-it de tre ting, der først falder dem ind, når de hører navnet Dannebrog.

Derefter kan eleverne dele deres tanker med hinanden i mindre grupper, og til sidst sætter hver elev sine post-it-lapper op på et stort stykke papir/karton og fortæller samtidig til klassen, hvad de har skrevet. Dette papir lader man hænge i klassen i den periode, hvor man arbejder med emnet.

En sådan øvelse kan give læreren et fingerpeg om, hvad elevernes udgangspunkt, forforståelse og tilgang til emnet er.

Mulige temaer indenfor historie/samfundsfag:

- Myten om Dannebrog suppleret med facts. Hvad er historisk korrekt og hvad er opdigtet? Hvorfor laver man en sådan myte?
- Dannebrog's betydning gennem tiden. Det strækker sig over mange historiske perioder i danmarkshistorien, men man kan jo lave nedslag, hvor det er relevant, hvor det er interessant eller hvor det passer med noget klassen allerede har kendskab til.
- Den danske kongerække. Hvilke konger har brugt Dannebrog og på hvilken måde?
- Hvad menes der med, at Dannebrog er folkets flag?
- Danskhed – hvad er det?

Mulige temaer indenfor dansk:

- Plakaten som medie
- Typer af budskaber
- Billedanalyse
- Sammenhæng mellem budskab og billede
- Hvad signalerer plakaten udover det trykte budskab?
- Lav din egen plakat om Danmark og Dannebrog (evt. samarbejde med billedkunst)

Mulige temaer indenfor billedkunst:

- Plakaten som medie
- Billedanalyse
- Komposition
- Stilhistorie f.eks. fra Art Nouveau inspirerede plakater over realisme,
- Arnoldis grafiske udtryk, fotografier, til Gitte Kath's collager
- Sammenhæng mellem budskab og billede
- Komponer din egen plakat

Mulige temaer indenfor musik/dansk:

- Fædrelandssange, hvor Dannebrog indgår, og som har en historie, f.eks.:
  - Dengang jeg drog af sted (Peter Faber)
  - Højt fra træets grønne top (Peter Faber)
  - I Danmark er jeg født (H.C. Andersen) – helst både i den klassiske udgave og i den moderne med Outlandish.

Diskutér deres forskellige udtryk. Siger de det samme eller noget forskelligt om fædrelandskærlighed/tilhørsforhold/identitet?

- Andre fædrelandssange som f.eks. Der er et yndigt land
- Hvordan lyder en fædrelandssang? Hvad skal den indeholde?

- Nye bud på fædrelandssange:

Sys Bjerre: Fædrelandssang – kan høres her: <https://www.youtube.com/watch?v=olUuAfpOiK8>

Tekst: Nils Brunse/Komponist: Carsten Johs. Mørch: God morgen lille land

Kan bl.a. høres her: https://www.youtube.com/watch?v=95-xqx19wog&start_radio=1&list=RD95-xqx19wog#t=24

Litteraturliste:

<https://www.altinget.dk/artikel/dannebrogs-historie>

https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/dannebrog-som-folkeligt-erindringssted/?no_cache=1

<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/myte-faldt-dannebrog-ned-fra-himlen-i-1219/>

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/peter-faber-dengang-jeg-drog-afsted-den-tapre-landsoldat-1848/>

<http://wayback-01.kb.dk/wayback/20100504123418/http://www2.kb.dk/elib/noder/hcamusik/danmark/index.htm>

<http://andersen.sdu.dk/rundtom/borge/danmark.html>

Aarhus Universitetsforlag (unipress.dk) har i serien "100 Danmarkshistorier" udgivet en bog om Dannebrogshistorie og Dannebrog som symbol.

Dansk Plakatmuseum har udgivet et katalog til udstillingen, som kan købes gennem museets webshop - <https://www.danskplakatmuseum.dk/>

Opgaveark

De følgende opgaveark er til lærerens disposition og må frit kopieres til eleverne.

- Nogle af opgaverne er velegnede til at arbejde med i klassen før eller efter besøget i Den Gamle By – mærket K1, K2.
- Nogle af opgaverne kan fungere som opgaveark, man har med til besøget i Plakatmuseet – mærket P1, P2, P3
De bør naturligvis gennemgås i klassen efter besøget.

Opgaverne kan bruges som de er eller tilpasses klassetrin, det overordnede emne mv.

Nogle af dem er bedst til individuelt brug, nogle af dem er til gruppediskussioner i de større klasser og bedre til klassesdiskussioner i de mindre klasser, hvor en diskussion måske skal hjælpes på vej af forklaringer eller yderligere spørgsmål.

HUSK til besøget:

- Tilmeld jer på skoletilmelding@dengamleby.dk
- Gennemgå "Færdselsregler for skoleklasser" grundigt med klassen
- Medbring Færdselsreglerne til at underskrive og aflevere i billetsalget
- Ordrebekræftelse, hvis I skal have en rundvisning i udstillingen
- Opgaveark til eleverne – husk skriveunderlag!
- Blyanter til opgaverne
- Eventuelt kamera/telefon til fotoopgaver – eller aftale at eleverne har det med (husk at sætte et max. antal billeder, de må tage, da de ellers kan komme til at fotografere lidt for meget på må og få).

Færdselsregler for skoleklasser og andre institutionsgrupper

Tak fordi I har valgt at besøge Den Gamle By.

Vi vil gøre vores til, at besøget bliver en god oplevelse både for jer og de øvrige gæster.

Derfor er der udformet nogle færdselsregler, som læreren/pædagogen skal gennemgå med klassen/gruppen inden besøget i Den Gamle By. Reglerne er også til for at forhindre at genstande, huse og interiører i Den Gamle By lider overlast.

Når reglerne er gennemgået i klassen, skriver læreren under nederst på dette dokument og afleverer det til receptionen ved ankomsten til Den Gamle By.

- **Færdsel på museet skal foregå roligt under hensyntagen til de øvrige gæster** – undgå at støje og "fylde for meget".
- **Der er mange gamle ting og huse, man skal passe på**, der er steder man ikke må gå ind og møbler man ikke må sidde i (markeret med snore eller anden form for afspærring) – dette SKAL overholdes.
- **Hvis eleverne skal løse opgaver på museet og skal tegne og skrive på opgaveark, må de ikke skrive op ad vægge, døre, møbler og andet på museet.** De skal bruge deres tasker, lår eller et medbragt underlag (for eksempel en mappe).
- **Kast ikke med genstande, sten eller snebolde.**
- **Ingen mad, drikke, kager, slikkepinde med mere** inde i husene/udstillingerne!
- **Det anbefales, at børnene medbringer små turtasker til deres madpakker i stedet for rygsække.**
Rygsække skal bæres i hånden inde i husene/udstillingerne. Alternativt kan man ved hovedindgangen låne nøgler til opbevaringsbure, hvor taskerne kan låses inde.
- **Læreren/pædagogen har under HELE besøget ansvaret for at reglerne overholdes!**
Er eleverne inddelt i grupper må læreren/pædagogen gå rundt til grupperne, både for at være nærværende og føre tilsyn, men også for at uddybe og kvalificere elevernes udbytte af besøget, opgaver etc.
- **Vis hensyn til vores gæs** – de tåler ikke drillerier – og de bider hårdt.
- **Vis hensyn til vores heste!**
- **Alle henstillinger fra museets personale SKAL følges** – også fra personale i historisk dragt.
- **Medbragt mad** spises i de særlige områder på museet: Madkassen, Anlægget og Festpladsen. Desuden i juletiden: Teltet på Festpladsen og Julestuen i Bendtsens Pakhus.
- **HUSK** at rydde op efter jer!

God fornøjelse på museet!

Undertegnede erklærer sig hermed ansvarlig for at ovenstående regler følges under museumsbesøget

Dato: _____ Medbragt tlf.: _____

Lærerens/pædagogens navn: _____

Underskrift: _____

Skolens/institutionens navn: _____

Tlf.: _____ Mailadresse: _____

Antal elever/børn: _____ Antal lærere/pædagoger _____ Antal forældre _____

Lyt til Sys Bjerres "Fædrelandssang"

(<https://www.youtube.com/watch?v=olUuAfpOiK8>)

Diskutér:

- I 2. vers synger hun:

"Men lille far du skammer dig på hele Danmarks vegne.

Hver gang en landsmand dummer sig, bli'r du og mor forlegne"

Hvad mener hun med det?

Er det en almindelig følelse?

Kan I give nogle eksempler på det?

Har I selv oplevet det? Hvor/hvornår?

- I den allersidste linje synger hun:

"(Måske vi skulle synge mer'....) og ta' det flag tilbage"

Hvad mener hun med, at vi skal tage flaget tilbage? Er der nogen, der har taget det/brugt det i en forkert sammenhæng?

Er det flovt at flage med Dannebrog?

Hvorfor/hvorfor ikke? Er det i nogle sammenhænge?

Plakat af Per Arnoldi, 1992

Hvad er forskellen på et maleri og en plakat?

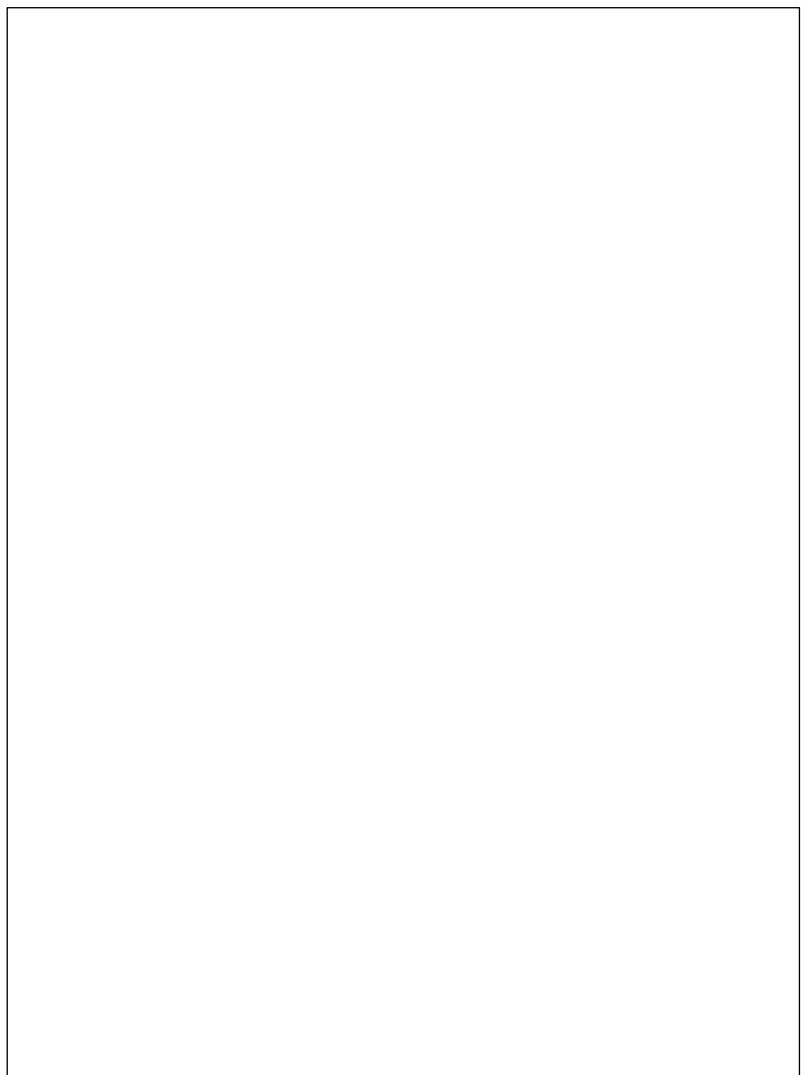

Hvis du skal lave en plakat om Dannebrog og Danmark, hvad er det så vigtigt at få med?

Hvad skal budskabet være? Skal der være en tekst?

Lav herunder en skitse til din plakat. Tænk nøje over:

- Komposition
- Billedtype: tegning, foto, grafik, collage ...
- Farver
- Blikfang
- Tekst

Hvis I har mulighed for at arbejde med det i billedkunstlokalet, kan du lave den rigtigt, og I kan lave en plakatudstilling i klassen.

Kig dig godt omkring i plakatudstillingen!

1. Hvilken plakat kan du bedst lide? Tag et billede af den.
Skriv her kunstner, årstal og evt. tekst:

Begrund dit valg: _____

---

2. Hvilken plakat bryder du dig mindst om? Tag et billede af den.
Skriv her kunstner, årstal og evt. tekst:

Begrund dit valg: _____

Er der nogle plakater i udstillingen, der overrasker dig?

På hvilken måde?

Hvad overrasker dig?

Er det positivt eller negativt?

Dannebrog som symbol

På plakaterne i udstillingen bruges flaget på mange forskellige måder.
Find 2-3 eksempler på hver herunder.
Skriv kunstner, årstal, sammenhæng/budskab – tag evt. billeder.

Flaget bruges

- Militært

1. _____

2. _____

3. _____

- Politisk

1. _____

2. _____

3. _____

- Kommercielt

1. _____

2. _____

3. _____

- Til at sælge varer

1. _____

2. _____

3. _____

- Som udtryk for identitet

1. _____

2. _____

3. _____

- Som udtryk for at noget er dansk

1. _____

2. _____

3. _____

- I forbindelse med turisme

1. _____

2. _____

3. _____

- Rent dekorativt

1. _____

2. _____

3. _____

- Til hygge/fejring af noget

1. _____

2. _____

3. _____

Vælg en plakat i udstillingen og lav en analyse af den som billede/kunst og som plakat med et budskab. Husk at tænke på følgende:

- Komposition
- Billedtype: tegning, foto, grafik, collage ...
- Farver
- Blikfang
- Tekst
- Egne iagttagelser

Brug firkanten til skitse/notater/illustration af din analyse.

